

84. møde.

Torsdag den 10. marts kl. 13²⁰.

Den første sag på dagsordenen var:

Fremsættelse af lovforslag.

Socialministeren (Strøm): Jeg skal her ved tillade mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om arbejderbeskyttelse.

Som bekendt blev der ved socialreformen i 1933 foretaget en forbedring og udbygning af sociallovgivningen, som blev samlet i de 4 love: forsorgsloven, folkeforsikringsloven, ulykkesforsikringsloven og arbejdsløshedsloven. Med det formål at tilvejebringe tilsvarende samling og udbygning af den del af den sociale beskyttelseslovgivning, som drejer sig om beskyttelse af den menneskelige arbejdskraft imod ulykkes- og sygdomsfarer under arbejdet, nedsatte socialministeriet i marts 1934 et udvalg af sagkyndige med den opgave at optage denne lovgivning til revision.

Til vejledning for udvalget meddelte socialministeriet, at det var den daværende regerings opfattelse, at den gældende lov, fabrikloven af 29. april 1913, ikke var fyldestgørende. Socialministeriet udtalte overfor udvalget, at regeringen anså lovens område for altfor snævert, idet fabrikloven, når bortses fra bestemmelserne om mekanisk drevne maskiner og farlige apparater, kun finder anvendelse på fabrikker og fabriksmæssigt drevne virksomheder og iøvrigt på håndværks- og industrivirksomheder, i hvilke der regelmæssigt beskæftiges flere arbejdere på værksted eller anden fast arbejdsplads, og som ved særlig bestemmelse er inddraget under loven.

Dette vil sige, at ikke blot landbrug, søfart og fiskeri, men også en stor del af det egentlige håndværk, bygge- og anlægsvirksomhed, kontor- og handelsvirksomhed, transportvirksomhed og flere andre områder ikke er omfattet af fabrikloven.

Dette udvalg, hvis formand var formanden for arbejdsrådet, amtmand Lassen, bestod iøvrigt af direktøren for arbejds- og fabriktilsynet, direktør Dreyer, daværende kontorchef, nu underdirektør i tilsynet, Schwanenflügel, og nu afdøde professor Fridericia. Udvalget afgav i 1938 en meget omfattende betænkning med et lovforslag.

Betænkningen blev i maj måned s. å. forelagt arbejdsrådet, som i løbet af et års tid behandlede forslaget og afgav indstilling til socialministeriet i august 1939.

Som bekendt brød krigen ud umiddelbart derefter, og man fandt derfor, at tidspunktet ikke var heldigt til at fremsætte et lovforslag, hvis gennemførelse ville få stor betydning indenfor mange områder af erhvervslivet og derfor forudsatte mindre ekstraordinære forhold end dem, der snart efter krigsudbruddet blev rådende. Efter at krigen var sluttet i maj 1945, blev sagen taget op påny, og i juli s. å. bad socialministeriet arbejdsrådet foretage en fornyet gennemgang af lovforslaget i samarbejde med direktoratet for arbejds- og fabriktilsynet. Rådet gennemgik forslaget efter at have indhentet udtalelser fra Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund og sendte i 1946 til ministeriet et nyt udkast til en lov om arbejderbeskyttelse.

Det forslag, jeg her har den ære at forelægge, er i det væsentlige i overensstemmelse med det sagkyndige udvalgs forslag, således som det blev ændret efter arbejdsrådets gennemgang.

Jeg har dog ment det nødvendigt at foretage nogle ændringer i forslaget, som jeg senere skal gøre nærmere rede for under en gennemgang af forslagets vigtigste enkeltheder. Efter krigen er det internationale samarbejde jo genoptaget i fuldt omfang, og af Den Internationale Arbejdsorganisation, som Danmark er medlem af, er der i de sidste år vedtaget flere vigtige konventioner vedrørende områder af betydning for arbejderbeskyttelsen. Ud fra ønsket om, at Danmark skal kunne tiltræde disse konventioner, har jeg ment det rigtigst at indføje visse bestemmelser i lovforslaget eller foretage mindre ændringer, som er nødvendige, for at loven kan være i overensstemmelse med konventionerne. Også andre forhold har medført visse ændringer. Jeg skal senere vende tilbage hertil.

Den danske arbejderbeskyttelseslovgivning er blevet til stykkevis i tiden efter 1832, da der kom en forordning om tilsyn med dampmaskiner. Den vigtigste gældende lov indenfor arbejderbeskyttelsesområdet er fabrikloven af 1913. Når man overvejer den udvikling, der er sket med hensyn til anvendelsen af maskiner i tiden efter fabriklovens ikrafttræden, og betænker, hvor stor en rolle erhvervs sygdomme er kommet til at spille, er det forståeligt, at fabriklovens bestemmelser langt fra er fyldestgørende. Dette må der vist også siges at være almindelig enighed om, og spørgsmålet er